

Д.т.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України Ходаков В.Є.,

Морський інститут післядипломної освіти

імені контр-адмірала Ф.Ф. Ушакова, м. Херсон, Україна,

к.т.н., доцент Веселовська Г.В., к.т.н., доцент Соколов А.Є.,

к.т.н., доцент Соколова О.В., аспірант Ястребова О.І.,

Херсонський національний технічний університет, м. Херсон, Україна

Дослідження проблемних аспектів сучасних комп'ютеризованих систем

дистанційного навчання

Нині є безсумнівною актуальність комп'ютеризованого дистанційного навчання, що здійснюється на засадах сучасних мережних та інформаційно-комунікаційних технологій. Даний підхід має особливу доцільність для тих обставин та осіб, коли йдеться про необхідність нагального продовження навчання, незважаючи на об'єктивні перешкоди (тимчасові або постійно діючі). Можна виділити декілька основних категорій указаних обставин та осіб.

Категорія 1 – форс-мажорні обставини, що обумовлюють тимчасову неможливість організації нормального навчального процесу (такі, як несприятливі погодні умови довкілля, неналежний мікроклімат у навчальних приміщеннях, загрозлива епідеміологічна обстановка тощо). Категорія 2 – люди, які мають особливі потреби через вади органів відчуття, травми, хвороби, інвалідність, вікові особливості та зміни в організмі (для осіб надто малого або, навпаки, дуже похилого віку). Категорія 3 – люди (групи людей, колективи тощо), які мають суттєво віддалене постійне місцезнаходження по відношенню до потрібного їм освітнього закладу й обмежені в зміні місця свого перебування об'єктивними обставинами. Категорія 4 – люди, життя та робота яких є дуже мобільними, вимагаючи постійної зміни їхнього місцезнаходження.

Як показали дослідження авторів, одним із ключових проблемних аспектів сучасних комп'ютеризованих систем дистанційного навчання, що породжує цілу низку похідних проблем, є те, що слухачі курсів дистанційного навчання, у переважній кількості випадків, не забезпечені в повній мірі належними умовами здійснення навчання на тих їхніх комп'ютеризованих робочих місцях, що розташовані й облаштовані віддалено від освітніх закладів.

Вище сказане стосується обох актуальних ключових типів слухачів курсів дистанційного навчання, розглянутих далі: тип 1 – особи, які навчаються на засадах самоосвіти, ініційованої за їхнім особистим свідомим бажанням або за виробничою необхідністю підвищувати кваліфікацію, згідно з вибраною ними програмою; тип 2 – офіційно зараховані до освітніх закладів учні, студенти, аспіранти, слухачі курсів підвищення кваліфікації та інші особи, які навчаються в рамках освітньо-професійних програм, визначених закладами освіти.

Недостатня забезпеченість належними умовами здійснення навчання в рамках комп'ютеризованих робочих місць, дистанційно розташованих відносно освітніх закладів, є проблемою комплексною та складною, властивою цілому ряду складових елементів і компонентів систем комп'ютеризованого дистанційного навчання, їхній організації, процесам їхнього функціонування та взаємодії з пов'язаними з ними іншими системами (освітніми, життєзабезпечувальними, соціально-економічними, екологічними тощо).

У першу чергу, відсутня достатньо чітка організаційна підтримка процесів комп'ютеризованого дистанційного навчання – така, якою її забезпечують освітні заклади, згідно висунутих до них нормативних вимог держави та суспільства, а також на засадах здійснюваного над їхньою діяльністю штатного контролю (належних внутрішніх і зовнішніх перевірок на основі задіяння законодавчо визначених органів і норм контролю).

Наслідком вище зазначеного є те, що далеко не завжди на практиці буде повністю зрозумілим, чи можуть бути забезпечені та чи витримуються самими слухачами дистанційних курсів необхідні вимоги до технічного та програмного забезпечення, організації робочого місця, передбачуваних технологій навчання,

безпеки життєдіяльності й охорони праці тощо. В підсумку високої ймовірності виникнення вказаних негараздів, є реальною небезпека отримання наступних негативних наслідків: створення підвищеної напруженості праці тих, хто навчається, а також, після здійснення зворотного зв'язку та виявлення наявних недоліків у результатах навчання – тих, хто навчає; падіння ефективності процесів та якості результатів навчання.

З метою вирішення вказаних вище проблемних аспектів, авторами пропонується: підходити до організації сучасних комп'ютеризованих систем і робочих місць, призначених для здійснення дистанційного навчання, як до технічної проектної діяльності, що знаходиться на перетині галузей інформаційних систем і технологій та комп'ютерної інженерії; складати технологічні карти виконання діяльності з дистанційного навчання; передбачати використання інтелектуалізованих технологій [1, 2].

Висновки: виділено й охарактеризовано основні категорії тих обставин та осіб, для яких дистанційне навчання має особливу доцільність, актуальні ключові типи слухачів курсів дистанційного навчання, комплексний характер проблеми недостатньої забезпеченості належними умовами навчання на базі дистанційних комп'ютеризованих робочих місць та її наслідки; запропоновано підхід до вирішення виявлених проблемних аспектів.

Література:

1. Khodakov V.Ye, Sokolov A.Ye., Veselovskaya G.V. Models of training procedures. *Radio Electronics, Computer Science, Control*. 2018. № 04 (47). P. 51-60. DOI 10.15588/1607-3274-2018-4-5.

2. Khodakov V.Ye, Sokolov A.Ye., Veselovskaya G.V. Trainer and trainees modeling based on complex information approach to improvement of training information technologies and systems. *Radio Electronics, Computer Science, Control*. 2019. № 02 (49). P. 119-130. DOI 10.15588/1607-3274-2019-2-13.